

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

84. ÉVFOLYAM

2014 AUGUSZTUS

4. SZÁM

PRÓBA, HARC, ÉS LÁTOMÁS

*Boldog nép az, amelynek Istene az Úr.
(Zsoltár 33:12.)*

Augusztusban mindig jelentős ünnepet derít fel ránk e világ Ura, a mi könyörülő és kegyelmes Istenünk. Megdobban a szívünk, hogy az évek és jelesnapok egymásra következésében ismét megemlékezhetünk nemzetünk első királyáról, Szent Istvánról. Meg kell ragadnunk az alkalmat, hogy történelmi távlatokat és elgondolásokat újra meg újra magunkévá tegyünk, mindarra nézve, amit a világrendező Isten egykor nekünk adott, s amiből sokat el is herdáltunk, Nem lehet és nem is illik, amikor a nemzet-szerző szentkirályra emlékezünk, hogy ne arra az országra emlékeznénk, amelyet az ő államszervező géniusza tett nagygyá és erőssé annakidején a nemzetek nagyobb közösségében.

Valamely ünnep mindig arra készítet bennünket, hogy megtaláljuk benne azt a lényegét, amely az emlékezés okát valóssá teszi számunkra, akár ezer év távlatából is, s amely így aztán el is igazít a mi időnkben, sőt még a jövőre nézve is. Kétségtelen, hogy a visszanezés nem kerülheti ki semmi módon azt a hatalmas és kimondhatatlan jelentőségű kibontakozást, ami annakidején meghatározta a magyarság hovatarozását, jövőjét, és egyben sorsát, helyét, és feladatát is. A még Istent és bálványt kiszolgáló Géza fejedelem után — aki ezt azért tette, mert ránk hagyott kijelentése szerint megtehetette, hiszen volt miből — a Vajk fejedelemből királlyá lett István vezeti be népét a nyugati népközösségbe azzal, hogy a nemzeti sajátosságok köré megvonja a keresztyén hit és erkölcs, szemlélet és tudat bátyját, mintegy válaszul a mi igénk kihívására, hogy az örök, s Fiában kinyilatkoztatott Istenben találja meg nemzetünk időn és téren felülálló mindenkori Urát. A szentkirály jellemi nagyságának három tényezőjét kell kie-

melnünk, melyeket a múltat, a jelent, és a jövőt magunkra is vonatkoztatnunk szükséges.

Hitünket próbára kell tennünk. Korántsem elég, hogy eleget teszünk ún. vallási kötelezettségeknek, mintegy valamiféle külső jelként viselve magunkon, hogy mi az Egyházhoz tartozunk. A mai korban ugyancsak fontos, hogy a keresztyén ember valóban kriszrusi életmódot folytasson. Luther mondotta, hogy nekünk a mi embertársaink felé szóban és cselekedetben kicsi Krisztusoknak kell lennünk, tehát olyanoknak, akik mernek minden esendőségük ellenére is Krisztus nyomában és Krisztus nevében járni és élni ebben a világban. Mennyi baj és ártás származott abból, hogy a világnak az ellenkező irányba húzó erői sakkban tarthatták és tartják is sok esetben nemcsak a keresztyén egyéneket, hanem szervezeteiket is.

A hit mindig kiállást kíván, főként legnehezebb körülmények között. Amiről Jézus beszélt, hogy mindenki vegye fel a maga keresztyét, az nem egyszerűen valami betegséget, gyászt, vagy ilyesfélélt jelentett, hanem arra buzdít Ő, hogy nézzünk szembe az élet minden kihívásával, s merjünk az Ő követői lenni.

A keresztyén életnek megvannak a maga keretei, s ezek abszolút keretek egyén és nemzet számára egyaránt. Aki áthágja, megtagadja ezeket akármilyen okból, az nemcsak Isten ellen vét, hanem önmagát, a társadalmat, az emberi közösséget dönti veszélybe. Ezekből a veszélybedöntésekből kellene már elégünknek lenni. De ez nem történhetik másképp, mint hitünk felülvizsgálását, hogy hogyan is állunk Isten felé, mit is jelent az az új élet Krisztusban, amiről oly sokat beszélünk, de amely alig nyilvánvaló. Fontos tehát felismernünk, hogy a hit mindennapi dolgokban éppúgy, mint univerzális vonatkozásban hatalmas fe-

gyelmet kíván. Ezt a fegyelmet kell tudatosítanunk magunkban s nemzetünkben.

A hitet meg kell harcolni. Áltatja magát az, aki mást állít. Persze, hogy a Szentlélek ébreszti a hitet. Ő az, Aki ráirányít a hitre, Aki megvilágosít és megszentel. De mindehhez tusakodás, harc, küzdelem szükséges. A versenypályán minden erőt bevetve kell haladni a cél felé. Az üdvösséget félelemmel kell munkálni. Ma azokra a keresztyénekre van szükség, akik e világ ügyét, s mi magyarok, a magyarság ügyét imádságban és megélésben hordozzuk és emeljük Isten elé. Nem egyszer, nem kétszer, hanem állandóan. Ebben erőfeszítésben lesz világgóssá, hogy nem mondhatunk olyan, nem ostromolhatjuk az egek trónusát olyan fohással, amiben nincs meg a feljajlás a megvalósuláshoz való küzdelemes, áldozatos részvételre, Könnyű a mindenható Istent arra bízni, hogy segítsen ebben vagy abban, de azt már igencsak nehéz Szentferencsel mondani, hogy "tégy engem a Te eszközöddé." Nem azt kell lamentálnunk a mi felekezeti megosztottságunkban, hogy ki mennyire másként küzdök a hit kérdéseivel, hanem annak kell örülnünk, hogy ki-ki minden modern és gonosz kísértés közepette igyekszik megharcolni hitének harcát, megfutni hitének pályáját, senki másra nem tekintve, csak a hit fejedelmére és bevégzőjére, a Jézus Krisztusra.

Végül pedig hitünkől keljenek látomásaink és álmaink. Vajk-István, amint a hit harcára bízta fiát, Imrét, Intelmeiben nem a maga élete néhány évtizedében gondolkozott, hanem valóban prófétai látással és álmodással szemlélte népe jövőjét. A soknyelvű ország, de a közös keresztyén kultúrájú nemzet olyan gazdasági és természeti egységben, amelyet a Kárpátmedence kínál, akkor még csak elképzelés, álom. Mi azon- [↗]

ban láttuk ennek a lehetőségét és történelmi jogosságát

Hiába tört ránk ármány az évszázadok során, hiába tartott bennünket béklyóban újabb ármány a közvetlenebb múltban, a lehetőségekről jogosságról ilyen koncepciókban kell álmodnunk és látomásokat látnunk. Számunkra, még ha távol is a hazától, s a hazában éppen úgy, nincs más út, még akkor sem, ha nem mi, s nem a következő, hanem egy későbbi nemzedék érik meg az álom megvalósulására. Hitünk minden örökkévalósági jellegében, noha nincsen itt nekünk maradandó városunk, hanem az eljövendőt keressük, éppen ebben a világban, az Atyaisten által teremtett és Szentfia által megváltott és a Szentlélek által vezetett világban kell megtalálnunk életünk és életfeladataink kiteljesedését. A világ vár a Istenfiak kinyilatkoztatására!

Tehát álmodjunk álmokat és lássunk látomásokat erre a világra és benne a mi magyar nemzetünk és népünk szepére, helyére, igazságára, becsületére, s létére nézve. Talán éppen ezek a nehéz, forrongó idők válhatnak a vajudás reményekkel teli és a megújulás ígéretét rejtő idejévé. Mindenütt, odahaza, határok túl, és idekint egyaránt kell vigyázzuk az alkalmat, ami szintúgy csak áron vétetett meg. A prófétai megmérések jelei közepette serénykedjünk hát, nehogy könnyűnek találtassunk és elvetessünk.

Hitünket meg kell próbálnunk a múltat illetően. Hitünket meg kell harcolnunk a jelent illetően. Hitünkből kell látomásokat látnunk és álmokat szönnünk a jövőt illetően. Így keressük és igeneljük körülményeinkben vagy körülményeink ellenére is boldogságunkat, mert boldog nép az, amelynek Istene az Úr. *bb*

Szíves figyelmükbe!

Megváltozott mind az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia 35. közgyűlésének, mind a Nyugat-Clevelandi Magyar Evangélikus Gyülekezet irodalmi estjének a dátuma. Az 5. oldalon található a kiigazítás! Az AMEK közgyűlésére takarékosági szempontból közvetlenül címzett személyi és gyülekezeti meghívókat nem küldünk ki. Kérjük és köszönjük megértésüket.

HOL VAGY, ISTVÁN KIRÁLY?

Ah, hol vagy magyarok tündöklő csillaga?

Ki voltál valaha országunk istápa,

Hol vagy István király?

Téged magyar kíván,

Gyászos öltözetben Te előtted sírván!

Szól az egyházi ének, minden augusztus 20-án, István király ünnepén. A körmenet elindul a budapesti Bazilika elől a Szent Jobb ereklyével, és római katolikus testvéreink meghatott, áhítatos csendben vagy énekelve elindulnak utána. A menet lassan kanyarog a budapesti utcákon, kimegy az ősi Duna partjára, mely már első királyunk uralkodása alatt is itt folydogált az ország szívében. Majd a fiához, Imre herceghez intézett Intelmek-ből ismerhetjük meg igazán István király lelki nagyságát, uralkodási képességét, vezetési elveit.

“Uralkodjál szelíden, alázattal, békésen, harag és gyűlölködés nélkül. A király koronájának legszebb ékszerai a jótettek, azért illő, hogy a király igazsággal és irgalmassággal ... ékeskedjék. Minden nép a saját törvényei szerint él; add meg az országnak a szabadságot, hogy aszerint éljen.”. (Szentek élete.)

Még életében meghiúsult a vágya, Imre herceg 1031-ben tragikus hirtelenséggel meghalt. A fájdalomtól megtört király nővérének fiát, Pétert választotta utódjául, aki, mint tudjuk, nem váltotta be a belé vetett reményeket.

Az ország István király 1038-ban bekövetkezett halála után még gyakran vált lázadások színhelyévé. Csak László és Kálmán királyunk vezette vissza a nemzetet első királyunk keresztyénségébe. Ennek egyik jeleként 1083. augusztus 20-án Istvánt Imrével és Gellért püspökkel együtt szentté avatták.

István király ezeréves államiségünk szimbóluma lett és maradt évszázadok csapásain, harcain, és testvérháborúin át. Az ő koronája, a Magyar Szentkorona legszentebb nemzeti jelvényünk. Királyaink fejét ékesítő, az önálló nemzeti létünket jelképező nemzeti örökségünk. A keresztyén magyar szellemiség hordozója.

Ordas tanok ellen keresztyén hitünket védelmező, megtartó szellemi erő. Jelentőségét kisebbiteni vagy megsemmisíteni törekvő torz időkben magyarságunk megőrzésében hű segítők.

A körmenet lassan visszatér kiindulási helyére. A TV befejezi a közvetítést. El-

múlt az ünnep. Immár a 21. században járunk.

El nem keseredve azon a szomorú valóságon, hogy ezer év gyötrelmei után még mindig, vagy újra, csak készülünk beilleszkedni Európába, Hiszem, hogy István királyunk szellemi, erkölcsi örökségével egyszer célt érünk. Magyar államiságunk megalapítójának hagyatéka ebben segíteni fog nekünk, kései utódoknak.

Lenhardtné Bertalan Emma

A 138. Zsoltár

Magasztallak, Uram, teljes szívemből, istenekkel szemben is csak Rólad énekelek! Leborulok szent templomodban, és magasztalom nevedet hűséges szeretetedért, mert mindennél magasztosabbá tetted nevedet és beszédedet. Amikor kiáltottam, meghallgattál engem, bátorítottál, és lelkembe erőt öntöttél. Téged magasztal, Uram, a föld minden királya, amikor meghallják szád mondásait. Énekelni fogok az Úr útjairól, mert nagy az Úr dicsősége. Bár fenséges az Úr, meglátja a megalázottat, és messziről megismeri a fennhéjázót. Ha szorult helyzetben vagyok is, megtartod életemet. Haragos ellenségeim ellen kinyújtod kezedet, jobbod megsegít engem. Az Úr javamra dönti el ügyemet. Uram, örökké tart szereteted, ne hagyd el kezéd alkotását!

Dicsőség az Atyának és a Fiúnak és a Szentléleknek, miképpen volt kezdetben, most és mindenkor, és mindörökkön örökké. Ámen.

Előfizetések és AMEK-tagdíjak megújítása mindig esedékes.

SZÁZ ÉVE TÖRT KI AZ ELSŐ VILÁGHÁBORÚ

1914. JÚNIUS 28-ÁN SZARAJEVÓBAN MEGGYILKOLTÁK FERENC FERDINÁND TRÓNÖRÖKÖST ÉS FELESÉGÉT

1914. JÚLIUS 28-ÁN A MONARCHIA HADAT ÜZENT SZERBIÁNAK

1914. AUGUSZTUS 5-ÉN A MONARCHIA HADAT ÜZENT OROSZORSZÁGNAK

ERKÖLCSI ERŐK DIADALA

Történelmi időkét élünk. Népünk és országunk sorsa fordulóhoz ért. Mint tikasztó nyári nap terhe ül a népek lelkén ama bizonytalan érzés, amely ma már bömbölő ágyúk döngésében jutott kitörésre. A népek és nemzetek légköre telve volt zivataros villamosságokkal. Isten akarta úgy, hogy a vihar rajtunk tombolja ki magát. Isten akaratán gyermeki lélekkel megnyugszunk. Vigasztal, hogy nem mi kerestük a bajt, de ha Isten ránk engedte szakadni a háború rémét, megálljuk a harcot emberül!

Annál is inkább, mert megnyugvásunkra szolgál, hogy e most kezdődő harcban az egész művelt világ megértő méltánylása követte ősz királyunk döntő lépését. Nem hatalmi vágy, nem gyűlölködő indulat, nem versengő kapzsiság, hanem erkölcsi célok nemes szolgálata kénywszerítette a fegyvert népünknek kezébe. Oly nép ellen kelt síkra országunk, amely magasabb erkölcsi ideálokat ismerni nem akar, amely vad indulatok gyilkos szomjúságával kezét emelt a saját felkent királyára is, ledöntötte a vele kíméletes szomszédi viszonyt ápolgató más nép jövőjének reménységét is. S gyilkosokat bérel, gyilkosokat takargat, gyilkosokat ölel keblére.. Az ilyen nép nem maradhat büntetés nélkül. Isten és ember törvényei szerint az ilyen nép ellen hadat kell vezetni, hogy megbizo-

nyosodjék rajta az Úrnak mondása: "Aki fegyvert emel mások ellen, fegyverrel kell annak elvesznie."

Mi mint egyházi lap, nem politikai, hanem erkölcsi szempontból szólhatunk csak a háborúhoz. Így is első gondolatunk és szavunk a sajnálkozásé. Nem lehetett volna-e mégis elkerülni a háború gyászt, pusztulást, és megpróbáltatást termő veszedelmét? De elhagyjuk a töprengést és megbízva ősz királyunk kipróbált békeszeretében és bölcsességében, inkább más felé fordítjuk tekintetünket. Arra az erkölcsi erőre, melyet a háború megindulása szélében felismerhetővé tett. Azt hittük, hogy már elkösznyösült e kor mélyebb járású erkölcsi értékek felismerése iránt.

De örömmel látjuk, hogy határainkon belül úgy, mint kívül minden jóézésű ember mily felháborodással ítéli meg a szerbek embertelenségeit s mily megértéssel méltányolja országunk igazait. Örömmel látjuk, hogy abban az ország-szerte tapasztalható készségben, amellyel népünk a hadba indul; abban a tomboló tüntetésben, amellyel a háború kitörését ünnepli; abban a pártokat egyesítő közös nagy érzésben, amellyel e nehéz időkben minden ép lélek egyedül csak a haza érdekeit kívánja szolgálni és előmozdítani; abban a lelkeket egyesítő törekvésben, amellyel most két

ország népe emelkedettebb eszmények diadalára kezét fog; abban az egész világot érintő megértésben, amely országunk jogos felháborodását s nekilendülését minden felől követi, nagy erkölcsi erők ülnek ma diadalt.

Ezek a jelenségek a háború borzalmait ellenére is nagyon megnyugtatók. Sokat haladt az emberiség azóta, hogy az oktatlan hódító hadjáratok néptipró gyermekbetegségein átesett. Ma már csak erkölcsi értékekért ragad fegyvert a kulturáltabb nép, hogy fenytve oktasson, verve neveljen, operálva gyógyítson. Ennek megtapasztalása ama jól eső reménységét erősítgeti lelkünkben, hogy egyszer majd csak ránk virrad a békés megértés, a józan belátás, a segítő szeretet ama korszaka is, amelynek Krisztus nyomdokain mi vagyunk a szerény apostolai és fanatikusan reménylő hívei. Ma már diadalmaskodnak az erkölcsi erők, de még azoknak is csak fegyverrel lehet utat törniök. Hisszük azonban, hogy eljön az a jobb kor is, amelyért meg nem szününk a Mesterrel imádkozni: "Mi Atyánk, jöjjön el a Te országod!"

Jól esik hinnünk, hogy véreink fegyvere most is ennek a jobb országnak az útját egyengeti. Legyen Isten áldása fegyverünkön!

In: "Evangélikus Órálló" egyházi és iskolai hetilap. Vezércikk az 1914. augusztus 1-jei, 33. számban. A szerző neve ismeretlen.

FŐPÁSZTORI SZÓZATOK

A közelmúlt napok nagy horderejű eseményeinek hatása alatt súlyos bonyodalmak, háborús idők válsága fenyegeti drága magyar hazánkat. A legfelsőbb hadúr az események és eshetőségek mérlegére vetve kezét, hazánk és nemzetünk jövőjének biztosítása érdekében zászlai köré hívja katonáit. Oly idők következnek, a mikor nyelv- és vallás különbsége nélkül az egész magyar nemzet áldozatkész honszerelmére, őseitől öröklött férfias erényeire van szükség! Történelmi idők válságos korszaka pillanatok alatt ért utol mindnyájunkat. A legkomolyabban mérlegelt erkölcsi okok parancszava állítja nemzetünket e kényszerhelyzet elé. Habozásnak, ingadozásnak

helye nincs. A hazaszeretet Krisztus evangéliumában diktált parancsszavának lobogó lángjai mellett ott kell lennünk az áldozat oltára körül valamennyiünknek és ha súlyos áldozatok árán is, de leróni férfias, becsületes, nyílt és elhatározott lelkülettel mindazt, amivel drága szülőhazánknak tartozánk. Lehet, hogy a Gondviselés Urának kifürkészhetetlen akaratából az áldozati oltárok kipattanó szikrái közül némelyik mihamar elhamvad. De ne legyen egyetlen-egy se, amely ne akarjon ez oltárnál fényre derülni, ne akarjon a közös tűz világító és lelkesítő erejéből magának részt kérni

Az elhamvadóknak, az eltávozóknak tőlünk messze költözésében vigasztalja

a gyászolókat az a fenkölt tudat, hogy a legmagasztosabb eszményért, a haza boldog jövőjéért adták áldozatul azt az egyéni létet, amely a Krisztus evangéliumának örök parancsai szerint úgy is csak ideig-óráig való eszköz az Isten országa nagy egyetemében. Mennél magasztosabb eszmény szolgálatában emésztődött föl ez az eszköz, annál maradandóbb, dicsőbb egykori ittlétének emlékezete s annál áldottabbak azoknak könnyei, akiket elvesztése szívükön talált. S kérdjétek meg hazafiasan érző szívetektől: lehet-e ezekben a napokban szebbet, nagyobbat, dicsőbbet, eszményiebbet tenni, mint felvenni a nyílt harcot azokkal, akik ez ezredéves hazát [↗]

lététől, becsületétől akarják megfosztani?!

Kísérje hát mindannyiunk áldása a hadba távozókat! Imádkozzunk érettük, imádkozzunk hazánk jövődő boldogságáért, imádkozzunk ősz apostoli királyunkért, fegyvereink diadaláért. Imádkozzunk a vesztesek, a gyászolók, az árva vigaszáért!

És cselekedjünk önáldozattal is. Most van itt a kívánatos alkalom. most a varázslatos idő, amikor a Krisztus evangéliumának szeretetparancsa egy táborba tömörít zsidót és görögöt, urat és szolgát, szegényt és gazdagot. Akik nem áldozhatunk vért és életet, áldozunk ki-ki tehetsége szerint aranyat, ezüstöt, munkát, kényelmet, nyugalmat, szórakozásokat, igényeket és gyönyörűségeket! Mérsékeljük igényeinket, hogy e nehéz időkben legyen miből támogatnunk azokat, akik nálunk elhagyottabbak. Mondjunk le minden költséges szórakozásról, a lelket rabságba, a ház táját ínségbe döntő szenvedélyeinkről.

Látogassuk meg szegényeinket, betegeinket, még pedig az irgalmas samaritánus olajával és borával kezünkben. Vigasztaljuk meg a sírókat, a veszteseket annak a nagy szellemi kincsnek ragyogtatásával, amely a mulandó dolgok értékét az örökkévalók tükröződése szerint vizsgálja, és ez: a világtörténelem menetében szemmel látható isteni gondviselésben való hit és remény kincse. Vegyünk részt lelkesen, példaadóan mindazon szervezetek munkájában, amelyek e súlyos napokban községek-, városok- vármegyék szerte megalakulva a keresztyén irgalom nagy művének szolgálatába állottak.

Óh, ha valaha úgy most nyílik tér igazi belmisszióra, igazi evangéliumi apostoli munkára, elöttetek, kedves lelkésztestvéreim! Fel tehát e szent munkára, a Jézus Krisztus, a seregek Urának, Isten nének nevében! Fel e szent munkára abban a magasztosan lelkesítő reményben, hogy a válságosan forrongó események felhőin át ott ragyog a jövődő boldogabb Magyarország biztató képe, amelyben valóra válik a legnagyobb magyar jós igéje: "Magyarország nem volt, de lesz."

Felkérem Nagytiszteletűségedet, méltóztassék ezen főpásztori szöveget gyülekezete anyanyelvén a legközelebbi va-

sárnapi istentisztelet alkalmából egész terjedelmében felolvasni s ennek megtörténetéről engem értesíteni.

Az Úr áldjon és őrizzen meg mindnyájunkat s virasszon reánk e súlyos, de dicsőséges megpróbáltatás után békés és boldog napokat!

Nyíregyházán, 1914. augusztus 5-én

Az Úrban szerető testvére:

Geduly Henrik, püspök

~~~~~
Üdv az Olvasónak!

Nagytiszteletű Lelkész Úr,
szeretett Testvér!

Hazánk népei nyelv- és valláskülönbség nélkül lelkesedéssel fogadták királyunk Ó Felsége legfelsőbb elhatározását, mellyel harcba szólítja a haza véderejét. A harc célja nem a gyengébb nép meghódítása, vagy lealázása, hanem a Monarchia mindkét állama létérdekének, békés továbbfejlődésének megvédelmezése, biztosítása, s ennek folytán az ezt évek hosszú során át veszélyeztető s hazánk ellen elkövetett bűnök során galád gyilkosságtól sem visszarettenő rossz szomszédállamnak igazságot megfenyítése és ártalmatlanná tétele.

Az ebből támadó óriási harci készülődés, mely Európa majdnem valamennyi államának népeit fegyverbe szólítja, azon hatalmak bűne, melyek átkos politikájukkal örökösön felett tartották Damokles kardjaként, a háború veszélyét. Az örök igazság ítélőszéke előtt ügyünk szent és igaz. Ezért vagyunk bizalommal a nemzetek sorsát intéző Istenünk iránt, ezért kérjük segítségét és győzelmet fegyvereinknek. A nemzet színe virága, fiaink, véreink, fiatal családapák százezrei. a csatatéren teljestik polgári kötelességüket. Alig van egy is az otthon maradtak közt, kinek nem volna valakije ott, hol a halál dúsan. arat, s kit talán naponként megsirat.

Kedves Testvérek Úrban! Ezen nagy történelmi nevezetességű napokban a mi kiválóan fontos kötelességünk, hogy hiveinket a mi beszédeinkkel minden adandó alkalommal, különösen vasárnapi közös isteni tiszteleteinken vigasztaljuk, bátorítsuk, megnyugtassuk, és minden áldozatra kész hazaszeretetre buzdítsuk, úgy, hogy beszédünk mindenben méltó legyen a helyhez, és ne legyen

alkalmas az alacsony bosszúvágy és embergőyöllet felkeltésére.

A hazaszeretet erénye oly szép és nagy, hogy a legnagyobb lelkesítésre alkalmas anélkül, hogy a nemtelen indulatokat segítségül kellene hívnia. És mert a nemzetek sorsát az Isten intézi, közös buzgó könyörgéseinkben esedezünk a minden földi hatalmasságok Urához, Istenünkhöz, hogy segítse diadalra a harcoló nemzetünket. Végül pedig szívetek teljes részvételével gondolatok azokra, kik a harctéren megsebesülve figyelmes ápolást és gondozást igényelnek, valamint azon sok szegény családra, kik családfenntartó nélkül maradván, a társadalom szerető támogatására szorulnak. Irányítsatok feléjük hiveink figyelmét azzal, hogy ki-ki tehetségéhez képest támogassa filléreivel azon intézményeket, melyek e célból az Isten és haza nevében hozzájuk fordulnak. Vegyük ki részünket ki-ki a neki juttatott képessége szerint a haza védelmének szent munkájából. Legyenek e püspöki szövegetek mindnyájunk számára ama világitó szövetség, mely megmutatja a helyes cselekvés útját azon nehéz munkában, mely e nehéz időkben mindnyájunkra vár.

Az Úr áldjon s őrizzen meg Benneteket.

Hitrokoni szeretettel és hazafias testvéri üdvözléssel —

Budapesten, 1914. augusztus 5-én

Szerető testvéretek az Úrban,

Scholtz Gusztáv, püspök

In: "Evangélikus Órálló" egyházi és iskolai hetilap.
Az 1914. augusztus 15-i 35. számban.

¶ Kétezer-háromszáz-huszonnyolc regisztrált résztvevővel tartották meg a 10., Szélerőzsa nevű országos evangélikus ifjúsági találkozót, ezúttal Soltvadkerten, július 16–20 között. 199 programból — közötté mintegy negyven koncertből — lehetett választani, melyek mind igazodtak a találkozó "Szárnyalj!" mottójához, melyet még Istentiszteleteken, áhítatokon fejtegettek bővebben. A jubileumi születésnap meglepetéséről a nevezetes Szent Korona cukrászda gondoskodott: több száz születes óriástortáiból mindenkinek bőven jutott. A találkozó "nemzetközi" voltát bizonyították az úton-útfélen hallható német, angol, és finn nyelvű beszélgetések. A határon túlról érkezettek legnagyobb küldöttsége mégis az erdélyieké volt: százhatven fő. ■

CSIPESZEK A RUHAMEZŐBEN

Öt gyerekkel sok öröm és sok mosás jár együtt. Szinte nincs is nap, hogy ne kellene legalább valamilyen kisebb ruhácskát kiterítenem. Így hát az egyik dolog, ami biztosan szemem elé kerül naponta a tárgyak közül, az a csipesz. Jó nagy kosárnyi csipeszem van. Akad közöttük egész régi is, amit még a nagymama vett valamikor Kelet-Németországban. Vannak az első pelenka szárítónkról megmaradt tizenöt éves csíptetők, ekkor-akkor itt-ott vettek, és ... Nos, hát van néhány khm... nem is tudom, honnan került.

Az első "került" csipeszek útját még követtem. Vera barátnóm szegény mindig éppen akkor futott be hozzánk egy kis tereferére, amikor teregettem. Biciklivel közlekedett, és a bőszerű nadrág

volt éppen a divat, így ahányszor kerékpárra ült, minden alkalommal megcsipeszelte a ruháját, hogy ne legyen olajfoltos a láncból. A csipeszeket meg rendre nálam felejtette. Kiténtek a sorból, hamar észrevettem, és lelkiismeretesen félretettem, de ő csak legyintett:

- Ugyan, hadd maradjanak! Legalább amikor meglátod őket, mindig imádkozol értem egy kicsit.

És így is lett. Vera két sárga csipesze rövid gyakorlás után automatikusan imádságra indított. Hát így kezdődött.

A következő idegen csipeszek egy gyerekfoglalkozás után maradtak rám. A bibliai történet után barkácsolgattunk a lurkókkal. Festettük, dekoráltuk, ragasztottuk a csipeszeket. Jópofa állatkák, díszes kis ajándékkísérők készültek azon a délutánon. Csak arra nem számítottam, hogy a hittanosok egy része nekem is ajándékoz majd ilyet. Mit csináljak velük? Égen-földön nem fér el annyi kis műtűr, amit egy kisgyerekes anya kap, hát még ha a hittansoportja is csatlakozik! A csipeszek felkerültek a szárítóra és Dóri-csipesz, Eszter-csipesz, Peti-csipesz, Ági-csipesz lett belőlük. Békés teregetéseim alkalmával legalább biztosan nem felejtettem el egy-egy fohászt az ég felé küldeni értük.

Kórusvezetőként is kaptam néhányszor csipeszt. Szinte minden szabadtéri éneklés után. Bár a darabokat általában fejből tudom már, mire fellépünk, mégis félelmetes és mulatságos az olyan karvezető, akinek a szél szanaszét röppenti a kottáit. Szóval a kavarodás ellen már "felcsipeszelt" néhány ismerős. Legutóbb Tercsi, aki amúgy is az egész világot úgy kezeli, mint egy jószágos nagymama a rakoncátlan unokáját.

- Majd én rendbe rakom neked ezt a kottatartót - mondta nevetve. - Nem fog itt röpködni mindened világ csúfjára.

(Mindenem röpködött? Én azt hittem, csak a kottáim!)

És erős nagy csipeszekkel kipreparálta a kottatartómat. De hát az éneklés is, mint a szó, elszáll, a csipesz meg megmarad. És kikerül a szárítóra - Tercsi-csipesznek keresztelve - teregetős imám számát növelve.

De az igazi nagy "robbanás" ezután következett be. A gyerektábor volt az oka, mint annyi mindennek az életünkben. A bibliai történetek, éneklések és sport-

versenyek között mindenféle tréfás feladatot is adunk a gyerekeknek. A lurkók nagyon szeretnek különböző tárgyakat gyűjteni, a falu népe meg élvezi vidám lármájukat. Megkeresték már a falu legnagyobb gumicsizmáját, esernyőjét, a legrégebbi vasalót, telefont, a legkisebb zoknit, stb. Idén a legtöbbféle csipeszt kellett összeszedniük megadott idő alatt. Rohantak, kuncsorogtak, gyűjtögettek, folyt róluk a víz, a faluban az emberek meg nevettek.

- Csipeszt? Persze, hogy adok, vigyétek csak! És aztán nyerjen a ti csapatotok.

Jókora kupac összegyűlt. Számoltunk, ők éljeneztek, meg fujjogtak, ahogy az szokás. Aztán amikor vissza lehetett volna vinni a holmikat, csak széttárták a karjukat.

- Senki nem kéri vissza. Fogalmunk sincs, melyik kié is volt. Meg amúgy is azt mondták, nekünk adják.

A csipeszek tehát maradtak.

Véget ért a tábor, és én ott maradtam az udvar közepén a kis kupaccal. Nem kevés csipesz. Egy jókora területről a környéken valószínűleg mindenki adott. (Kivéve persze azokat, akik *olyan vacak* csipeszt használnak, amelyet a csapat már kapott mástól, de még azok közül is volt, aki *mindenképpen* adni akart.) Csak álltam csendben és automatikusan fel-tört belőlem az imádság.

- Áldd meg, Istenem, ezt a sok embert. Kicsiket és nagyokat. Szomszédokat, ismerősöket és ismeretleneket. Mindenkét, aki csipeszt adott ezeknek a gyerekeknek. Aki örült az örömüknek, aki segíteni akart nekik. Aki segíteni akart nekünk. A Te ügyednek. Aki a szíve mélyén szeretne a Tied lenni, csak valahogy talán nehezen indul el. Talán nem érzi rá méltónak magát, vagy nem találja még a helyét. Talán mi nem tudunk jól közve-títeni. Bocsáss meg érte és segítsd, igen, segítsd őket a Te közeledbe jutni.

Csak álltam a csipeszek fölött a csendben. A lebontott tábor romos udvarán, és állok sokszor ma is a teregető-kosár fölött. A kezemben egy-egy csipesz, egy-egy élet, aki valahogyan éppen most, éppen itt él a közelemben, akiért megtehetek legalább annyit, hogy imádkozom érte.

(Úgy látszik imádság ügyben kicsit csipeszfüggő lettem.)

Füller Tímea (Tengelic)

VÁLTOZÁSOK!

ÉRTESÍTJÜK

az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia tagjait és barátait, hogy a már esedékessé vált 35. közgyűlés idejét **2014. szeptember 7-re** halasztottuk. A közgyűlés helye, ideje: a Nyugat-Clevelandi Ev. Egyház, 3245 W. 98th St., Cleveland, OH 44102 tanácsterme, du. 1:30 órai kezdettel. A közgyűlést 11:00 órakor Istentisztelet 12:15-kor ebéd előzi meg. A részvételi szándékot szíveskedjenek augusztus 31-ig jelezni.

AMEK Intéző Bizottsága nevében

R. Szántó Ildikó lelkész, jegyző
Bernhardt Béla főesperes, elnök

A Ny.-Clevelandi Magy. Ev. Gyülekezet mindenkit szeretettel hív és vár

szeptember 5-én 7:00 órai kezdettel

IRODALMI ESTJÉRE

Előadó: Simándi Ágnes anglikán lelkész
költő és író

Torontóból

Az estet vacsora fejezi be

¶ A 2013/6. és a 2014/1. szám postázását intézte Földesi József, Rácz Zsuzsa, Rátoni-Nagy Tamás, Rátoni-Nagy Valéria, Tamásy Éva, Tamásy Zoltán. Hálásan köszönjük munkájukat. - Szerk. ■

KERESZTYÉN HAJÓ-SODORTATÁS

“Nemsokára azonban a sziget irányából az ‘Eurakviló’-nak nevezett szélvihar csapott le a tengerre. Mikor az magáva ragadta a hajót, úgyhogy nem tudott a széllel szemben haladni, rábíztuk a hajót, és sodortattuk magunkat vele.” (Ap.Csel. 27:14-15)
 “A szeleket tette követeivé.” (Zsol-tárok 104:4a)

A két igéből lesz világossá, miért van itt a széllel, a szélviharral szembeni tehetetlenség a Földközi-tengeren. Mennyire jól jellemzi Pál hajótűtja a keresztyén életet!

Fel kell villantsam a történet néhány jellemzőjét: Pált *rendőri kíséret* viszi Rómába a tengeren, hogy fellebbezésével a császár elé álljon. Ám az évszak már nem alkalmas a hajózásra, figyelmeztette is Pál a társaságot, hogy már életükre is veszélyes a továbbutazás.

Ugyanakkor, ahogy manapság is és minden időben történik, a profitéhség felülírja a biztonságot. A százados inkább a kormányosnak és a hajótulajdonosnak hitt, és kifutottak a kikötőből a kedvező szelekre tekintve.

Csakhogy ekkor csapott le a *Eurakviló*, amellyel szemben tehetetlenek voltak.

A szó hibrid összetétel, első fele görög, a második pedig latin. Az eurosz dél-délkeleti szelet jelent, az aquilo pedig észak-északkeletit. Mi lesz, ha a déli és északi szél összecsap: Jó kis szélvihar, forgószeél! Olyan, amilyen a tanítványokra is lecsapott, miközben Jézus a hajó alján aludt – csak éppen most nem a tavon, hanem nyílt tengeren zajlik a nagy birkózás. A Genezáret tavon ix halálos veszélyben voltak a tanítványok, itt is az utasok – csak most nincs mellettük Jézus.

Végül reménytelen helyzetbe jutottak. Pál akkor emlékeztette őket előző figyelmeztetésére. Nem azért, hogy orruk alá dörgölje – egyszerűen azért, mert mindennek következménye van.

Életünk cselekedetei, döntései meghozzák a maguk gyümölcsét: jót vagy épp rothadtat. Emellett azért is emlékeztette őket az apostol, mert még így is örömhírral bízatta őket, hogy éjjel Isten azt ígérte neki, hogy nemcsak a császár elé állhat bizonyosságot tenni Krisztusól, hanem ajándékkul kapja a hajón lévőket életét is. Isten emberéért menekülhetett

meg tehát az egész hajó; bár hajótörést szenvedve jutottak Málta szigetére, Isten gondviselése is megnyilvánult a bajban.

Pál az evangéliumot hirdeti, ezért az Úr nem hagyja őt elveszni. A bizonyoságtévő ember ezért az egész hajó megmenekülésének kulcsa is lesz. Vajjon hány-szor történik meg velünk, hogy Jézus melletti kiállásunkon múlik mások jóléte, netán egyenesen élete?

Figyelmeztetésben van részünk mindannyiunknak bőséggel életünk során – és van részünk annak megtapasztalásában is, hogy a dolgoknak következményei is vannak. Így hát gyakran kerül sor tehetetlen sodródásra is a szélben, sőt, még kenyértörésre-hajótörésre is – de éppúgy megmenekülésre is. Ezáltal világosabbá válik, hogy csak a gondviselés és a kegyelem menthet meg minket.

Mindez tehát a kegyelem mérhetetlen nagyságát jelzi. Azt, hogy nem attól függ Isten előtti megállásunk, üdvösségünk, hogy hány-szor figyeltünk oda figyelmeztető, biztató, támogató, feddő szavára, hogy hány-szor vettünk részt Istentiszteleten – hanem kizárólag Isten kegyelmétől függünk. Aki nemcsak megmentette az apostolt, hanem érte megmentette a hajó legénységét és utasait is. Nem úgy, mint akik tűzön mentek át, hanem mint akik hajótörést szenvedtek.

Kívánom, hogy keresztyén életünkben éljük át a hajótörést. Nem azért, hogy belepusztuljunk, hanem hogy a gondviselő Isten ezáltal is kijelentse nekünk kegyelmét, és földnyelvre futtatva életünk hajóját végül is megmenekülünk. Mert az üdvösség kizárólag Isten kegyelme, amely az Ő választottját megtartja, és még a vele levőket is neki ajándékozta...

Azt kérjük a Szentlélek Istentől, hogy teremtsen szívünkben hitet, amely egész életünket átjárja és meghatározza. Olyan hitet, amely az apostol számára életfordulást hozott és keresztyénül döözőből misszionáriust formált.

Legyünk mi is Krisztushívó és így Krisztusról tanóskodó emberek. Ha kell, barátok, munkatársak előtt. Ha kell, a hatóságok előtt – akár a császárig eljutva. Ha kell, a százados előtt. Ha kell, a hajóskapitány és legénysége előtt. Nem

bilincsek számítanak Pál kezén sem, hanem hogy a megerősödés után a legfőbb emberi hatalom, a császár előtt is Jézusról szóljon. Ezért könyörgünk a Szentlélekhez, hogy Ő maga teremtsen hitet szívünkben és Ő maga erősítsen meg a hitben!

Szakács Tamás ev. lelkész (Felsőpetény)

ISTEN NÉLKÜL?

A karlsruhei egyetem Alkalmazott Fizikai Intézetének vezetője, Dr. Thomas Schimmel professzor véleménye szerint abszolút semmi ellentét nincs természettudomány és hit között. “A természet törvényszerűségeiből, rendjéből, pontosságából a Teremtő Isten működésére lehet következtetni.”

Amint egy festő képén meg vannak azok a jellegzetességek, amelyek csak azt a festőt jellemzik, ugyanúgy fedezhetjük fel a természetben Isten stílusjegyeit.

Az egyik legismertebb német fizikus, a Nobel díjas Werner Heisenberg (1901-1976) mondta: “A természettudományok kelyhéből benyelt első korty ateistává tesz. Ám a kehely alján Isten vár ránk!”. Jól lehet megsejthetjük a vilégegyetem nagyságból Isten nagyságát — hangsúlyozza Schimmel professzor —, ám Istent természettudományos eszközökkel nem lehet felfogni. Csak a bibliai üzenet vezet minket tovább. A Szentírás tanúsága szerint Isten Jézus Krisztusban lett emberré, s Őbenne tette magát megismerhetővé. És Ő mindnyájunktól egy imádságnyi “távolságra” vagy közelségre van. A természet törvényszerűségeit akkor tapasztalhatjuk meg, ha kísérletileg igazoljuk azokat, ugyanígy Isten is csak az ima által igazolható. Ő az imában lesz személyes tapasztalatunkká.

A modern fizika egyik atyja, Max Planck (1858-1947) valamikor ezt írta le: “Tudomány és hit nem ellentétei egymásnak. Sőt inkább kiegészítik és feltételezik egymást”. Schimmel professzor több tudományos díjat nyert már, s egy nanotechnológiai szakfolyóiratnak is főszerkesztője. Ugyanakkor tagja az egyik pietista-protestáns irányzatú karlsruhei egyháztartományi közösségnek.

Schimmel professzor gondolataira rimel az oxfordi kiváló újprotestáns matematikus, John Lennox professzor gondolatmenete, szerinte a természettudomány egyáltalán nem tudta megsemmisíteni Istent, sőt inkább mint tudomány fontos utalásokat tesz létezésére. Lennox nem is tudja elképzelni a világot Isten nélkül. *Internet*

A KERESŐ JUTALMA

Olvasd: Apostolok Cselekedetei 8:26-39

Egy hintó halad Jeruzsálemből a gázai úton Egyiptom felé. Megszokott kép, bár kicsit veszélyes terület. (A mai Gáza-övezet ennél drámaiabb és pusztítóbb állapotot mutat) Gáza városa Jeruzsálemtől a Földközi-tenger partvidékén az utolsó lakott település. Itt szokták a sivatagi út előtt az állatokat felkészíteni a viszontagságos útra, és itt pihenhetnek meg a holtfáradt utazók a nagy kaland, több ezer kilométeres zárandoklat előtt. Gáza városa a Krisztus előtti első évszázad 90-es éveiben jórészt néptelen kísértetváros képet mutat. Később újjáépítik, s egy ideig a tudomány és kultúra fellegvára. Történetünk idején már a város régi dicsősége tovatűnt. A közelben járókat szorongató félelem (hogyan tovább?), vagy a biztos célbaérés meggyőződése hajítja tovább az úton...

Az aranyozott hintón egy színesbőrű, igen fontos beosztású ember utazik. Nem a táj szépségében – Gáza után már sivatag van – gyönyörködik; hanem akkoriban meglehetősen ritka tevékenységet folytat. Ézsaiás próféta tekeréséből (Ézsaiás 53.7-8) kicsit akadozva, de jól érthetően betűzi a szöveget...

A hintón ülő feketebőrű "pénzügyminiszter", aki az etióp anyakirályné (Kandaké) bizalmasa, az akkori Nubia területén kiváló egzisztenciával rendelkező eunuch. A zsidó vallás buzgó tanulmányozója, és minden bizonnyal a diaszpórában élő zsidóság adományait Jeruzsálemi szenthelyre szállító, elkötelezett Jahve-imádó. De élete végső és szomorú kérdése, hogy nem fogadja be teljesjogú tagként a Jeruzsálemi közösség, mert a mózesi előírás szerint (5Mózes 32) eunuchok nem lehetnek a zsidó vallás egyenrangú tagjai. Ennek tudatában meghökkenő példaeértékű az az igyekezet, Istent kereső akarat, ami az etióp főember egész életét mozgósítja...

A Jeruzsálemi templom és az ottani imádság élményével megerősödve szívében, ugyanakkor ezernyi hit-kérdéssel vívódva igyekszik hazafelé. Még az úton is folytatja a kutatást, a "mindenáron Istenhez akarok tartozni, benne hinni" akarata ösztönzi, amikor az Úr szolgálójáról olva görög nyelven.

Ugyanebben az időben él egy ember Jeruzsálemben, aki hat társával megtalálta az Urat, de nemcsak az Ószövetség Istent, hanem Jézus Krisztust, a Feltámadottat, és neki szolgál egész életével.

A neve Fülöp (jelentése: lóbarát, lókedvelő), ő a hét diakónus egyike; nem tévesztendő össze a tizenkét apostol névsorában található Fülöppel!

Isten Szentlelke a szereplők tudta nélkül különleges találkozást készít elő, életre szóló, minden lázas keresést feloldó tarós békességet, örök életet nyújtó "randevút". Fülöp, mire megértené és érzékelné, hogy mit tervez az Úr általa – az ő beleszólása és ellenvetése nélkül –, az Úr angyala egyszerűen áttemeli sok ezer kilométeren, és a kincstárnok hintója mellé állítja.

Amikor kínozták, alázatos maradt, száját sem nyitotta ki. Mint a bárány, ha vágóhídra viszik, vagy mint a juh, némán tűri, hogy nyírják, ő sem nyitotta ki száját. Fogság és ítélet nélkül hurcolták el, de kortársai közül ki törődött azzal, hogy amikor kiírtják a földön élők közül, népe vétke miatt éri a büntetés?! (Ézsaiás 53:7-8)

Formálódik, elindul egy csoda, különleges emberek különleges helyzetében. Meglepetésszerű segítség érkezik. Hányan és hányan érzik kiváló életkörülmények között, vagy emberi krízisek, drámák mélységében, hogy az élet nem teljes, valami nagyon lényeges, megfogalmazhatatlan hiánnyal küszködnek. Akik keresik az élet értelmét, a megmaradás erejét az Isten-keresés kimondott vagy kimondatlan eszközeivel. Több évtizedes bibliaórai, istentiszteleti múlttal is hányszor döbbenünk rá, hogy a legelemből, üdvösséget érintő kérdéseket sem értik gyülekezetünk tagjai. Ők is, mi is, történetünk hőséhez hasonlóan tiszta szívből, időt, fáradságot, pénzt nem kímélve, keresik az alkalmat, hogy az Istenet birtokába jussanak. Még sincs mindig kéznél, "szívnél" a kételyeken átsegítő, pontos magyarázatot adó, életre szóló Krisztus-találkozáshoz vezető Fülöp.

"Érted is, amit olvasol?" – kérdi a meglepetett etióp pénztárnokot Fülöp. A választ tudjuk. Hiába volt intelligens, tanult ember, buzgó vallásos, a Szentlélek még nem világosította meg; így csak a betűket ismerte. A betűk mögötti igazság homályban maradt. A bizonytalan, az Úr szolgájával kapcsolatos információkat nem értő utazó mellé odakuporodik a hintó ülésére Isten embere, Fülöp, akinek a helyzetet értő jelenléte, a titkot megfejtő ajándéka a Szentlélek által tel-

jesen megváltoztatja a főember életét.

Az ige fényében visszagondolhatunk azokra, akiket Isten mellénk ültetett utazásaink közben. Akik életünk ismeretlen történéseinek átláthatatlan sűrűjében fényt és kiutat mutattak. Akik a sokat emlegetett mai sikerfilozófia értelmében mindig a megfelelő helyen és megfelelő időben álltak feltétel nélkül rendelkezésünkre. Szerető, útbaigazító, Lélektől irányított szövegértelmezésük a hir útján biztos pályára állított bennünket. Lehetünk mindannyian az örökélet eszközei a szükséglet a szenvedők számára, ha a velünk való találkozás gyógyító erején keresztül létrejöhet az Örökkévalóval való megingathatatlan, üdvösséget előkészítő reménység.

Amikor az etióp főembernek megfelejt Fülöp a ézsaiási szöveg titkát, a eunuch nem érzi magát többé a Jeruzsálemi közösség másodrangú tagjának, hiszen már nem a zsidó közösséghez való tartozás szorító kényszere feszíti a lelkét. Ennél sokkal többet, minden reménységet felülmúló értéket ajándékoz neki Fülöp a Kereszttség szentségének a kiszolgáltatásában. Hiszen az élő Isten kereső ember az öröm világosságában az örökélet reménységét birtokolhatta immár Jézus Krisztusban. Az ókeresztény időkben – és a hagyományokat szigorúan ápoló keleti (ortodox) testvéreinknél ma is – a Keresztég szentségét mennybemeneteli ünnepkor és pünkösdkor szolgáltatták ki annak a krisztusi felhatalmazásnak az értelmében, amit mennybemenetelekor mondott Jézus: *megkeresztelve őket az Atyának és a Fiúnak és a Szentléleknek nevében...* (Máté 28:19)

Közelmúltban meglátogattunk három moldvai kolostort. A legrégebbi rendház gyönyörű 11. századi katedrális előtt, melyben hatodik századi ikont őriznek, egy kápolnának tűnő épületben gyógyvízű artézi kút várja minden évben a mennybemenetei ünnepén és pünkösdkor összeseregülő tömeget. A Neam-i (ejtsd: Njame) kolostor kútja csak e két ünnepnapon ontja "az élet vizét". Az ünnepi liturgián jelenlévő tömeg élvezheti a gyógyorrás áldásait, Ekkor mindenki fogyaszthat belőle, érezheti gyógyító hatását, és a keresztelezésre jelentkezőket csak ekkor s ebből a kútból merített vízből részesítik a Kereszttség szentségében. E két ünnepre viheti messze földre az egész évre szükséges szent víz mennyiségét a távoli egyházközsé- [♣] i

gekbe is.

Mi akadályozza meg, hogy megkereszekedjem? – kérdezi a kincstárnok. Fülöp evangéliumot hirdető, Krisztust pontosan bemutató szavára minden kétség, kétely, félelem eloszlott szívéből. A keresztség által feloldódott az élete során rárakódott szenny, lehullott róla mindaz, ami tola-kodó és állandó jelenlétével mérgezte és megkeserítette életét.

Lelkészi szolgálatom egyik hatalmas karácsonyi ajándéka volt, amikor a nyíregyházi Nagytemplomban 25 gyermeknek szolgáltathattam ki a Keresztség szentségét. Hasonló örömet jelent az, amikor felnőtteket keresztelek, hiszen itt a tudatosan megvallott hit a Szentlélek napjainkban is új életet teremt munkáját hirdeti.

Fülöpöt szolgálata végeztével, miután az etióp udvari tiszt megtér és megkeresztelkedik, a Szentlélek új misszió helyére ragadja. Hirdeti bátran az evangéliumot. Szolgálja Urát töretlen lelkesedéssel minden helyzetben. Isten őt hosszú étellel ajándékozta meg. Tudjuk, hogy Cezáreában, a Római Birodalom közigazgatási központjában élt még húsz évig, és vendégül láthatta Pál apostolt is.

Isten Szentlelkének munkáját ma is meglepetésszerű csodák kísérik. Folytathatjuk a személyes történetek sorát azzal, hogy kinek-kinek az életében hogyan hasított bele a meghallott tiszta evangélium az útítársul szegődő, igazi kísérelőn keresztül.

Az etióp főember boldogan, minden tekintetben megváltozott emberként indul tovább hazájába a sivatagi úton, hogy a Szentlélek által megvilágosítva, szilárd elhatározással adja tovább – a núbiaiaknak is, mindenkinek! – Azt, ami új életet, üdvösséget ajándékozott számára.

Isten csodáit gyarló embereken keresztül végzi. A csoda megtörténte után a segítőknek – Isten áldott eszközeinek – itt véget ért küldetése. Addig van vagy lehet szerepük Isten akaratának végrehajtásában, amíg az új élet csodája meg nem történik. Azt követően Jézus Krisztus a meghatározó és mindvégig kísérő fő útítárs. Mint ahogy Fülöp küldetése is véget ért a Lélek akaratából az etióp megtérési történetében. Az udvari kincstárnok ezen egy percig sem kesergett, mert mégsem maradt egyedül, hanem vidáman, Krisztussal szívében folytatja útját.

Isten üzenete számunkra az ige fényében, címszavakban summázva: fáradha-

tatlanság az Isten keresésében; a szak-szerű életvezetési, hitbéli segítők elfogadása; a megvilágosított ige hittel teljes szolgálata; a Szentlélek csodájának megsokszorozása az Isten által ajándékozott lehetőségek birtokában. Ez a mai tanítványok feladata, mindannyiunk küldetése.

Sztankó Gyöngyi ev. lelkész (Nyíregyháza)

KEGYELEM BŐL ÜDVÖSSÉG

“Hiszen kegyelemből van üdvösségetek a hit által, és ez nem töletek van: Isten ajándéka ez; nem cselekedetekért, hogy senki se dicsekedjék. Mert az Ő alkotása vagyunk, akiket Krisztus Jézusban jó cselekedetekre teremtett, amelyeket elkészített Isten, hogy azok szerint éljünk.” (Efezus 2:8-10)

Michelangelótól egyszer megkérdezték, hogy hogyan tud olyan szép alakokat faragni egy-egy kőtömbből. A művész így válaszolt: “Egyszerű a dolgom. Csak le kell fejtenem a szoborról a felesleget.”

Hasonló helyzetben, egy kőtömbön dolgozó szobrászt megkérdezett egy őt néző barátja, hogy mit csinál. A válasz így hangzott: “Életet viszek az élettelenbe.” A művészek ilyen egyszerűen fogalmazzák meg azt a hatalmas munkát, amely csak néhány kiváltságosan tehetséges embernek adatik meg. Azt, ami sokak szerint elképzelhetetlen teljesítmény, csak ilyen egyszerűen látják. Hiszen csak néhány felesleges kiló követ kell lefejtetni. Csak az életet kell belevinni az élettelenbe. Mert az igazi nagy művészeknek természetesnek tűnik munkájuk. Nincs ok dicsekvésre. Munkájuk dicséri őket.

Ez a kép segíthet abban, hogy Isten igéjét megértve éljük életünket. Amely élet jövője Isten előtt nem ismeretlen, csak számunkra van még rejtve.

Míg az előbbi két kép biztatóan hangzik számunkra, cselekvésre készítet, addig Pál apostol igéje szerénységre indít: “Kegyelemből van üdvösségetek hit által, és ez nem töletek van. Isten ajándéka ez nem cselekedetekért, hogy senki se dicsekedjék,”

Üdvösségünkkel nem dicsekedhetünk. Akkor dicsekedhetnénk vele, ha lenne bármi, amit az üdvösség ügyében mi magunk tenni tudunk. De Pál teljesen egyértelművé teszi, hogy az első, a kiinduló pont csak ez lehet: Kegyelemből van üdvösségünk. Nem azért üdvözülünk, mert így érdemeljük, nem azért mert jót cselekedtünk, nem azért, mert bármit is

tettünk volna ezért. Kegyelemből. Ebből kiindulva, Pál apostol figyelmezteti az Efezusban élőket, mert nyilván szükségük volt a figyelmeztetésre, senki se dicsekedjék. Ne dicsekedjünk üdvösségünkkel, mert nem mi munkáltuk.

De van okunk arra, hogy Istent dicsérjük, hogy Ő mindent elvégzett azért a Jézus Krisztusban, hogy az üdvösség már olyan ajándékként lehet a miénk, amelyhez sem hozzátenni, sem abból elvenni senki semmit nem tud. Nem dicsekszünk, de Istent dicsérjük üdvösségünkért.

Pál apostol Isten kegyelmére mutatva még egy dologra figyelmeztet: senki ne dicsekedjék saját cselekedeteivel. Mert Pál apostol még a cselekedeteket is úgy írja le, mint amelyeket Isten előre elkészített, az embernek pedig az adatik, hogy ezek szerint éljen. Mindez azonban nem egyfajta determináltság, amely szerint az ember csak azt teszi meg, amire Isten rendelte. Mindnet, amit az ember megtehet, azt Isten indítja, kezdi, végzi, és tölti be az ember által. Az ember csak lefejtheti a felesleget arról, amit már Isten elkészített. A lustaság, az előítéletek, az önzés feleslegét lefejtve jöhet elő életünkben mindaz a jó, amit Isten előkészített. Istent dicsérhetjük azért, hogy ad alkalmas időt, alkalmas helyzetet, és mi élhetünk Urunk előre elkészített jó cselekedetei alapján.

Senki se dicsekedjék! De mindenki dicsérje Urunkat! Minden eddigi ajándékért, és mindenért, ami még előttünk van. El kell kezdenünk Urunk kegyelméből lefejtetni életünkről mindazt a felesleget, amit magunkon, magunkkal hordunk. El kell kezdeni megélni az üdvösség örömét. Hogyan lehet, hogy valóban a felesleget fejtjük le életünkről és az Istennek tetszőhöz kellő minden megmaradjon?

Minderre válasz Isten igéje: ami embereknek lehetetlen, Istennek lehetséges. Mert a mi emberi gondolkodásunk mindig ott ér véget, ahol emberi lehetőségeink véget érnek. Urunk azonban végtelen hatalommal alkotta és váltotta meg világunkat, és számára, Aki a semmiből teremtett, Aki saját Fia élete árán megváltott, Annak nem lehetetlen az sem, hogy megszentelje a mi életünket is.

Nagy Zoltán ev. lelkész (Békéscsaba)

¶ Adományok, előfizetések, AMEK-tagdíjak, s egyéb befizetések nyugtázását következő számunkban folytatjuk. ■

LACI BÁCSI 100 ÉVES

Ritka manapság 100 évet megélni, főleg az kuriózum, hogy valaki 100 évesen nyitott a világra, szellemileg és lelkileg jól van. Testileg a láb nehezen bírja a lépcsőket, de ezen nem kesereg, hanem elfogadja. Tomaschek Laci bácsinak 100. születésnapját ünnepeltük népes családjában a Nyugat-Clevelandi Magyar Evangelikus gyülekezetben augusztus 3-án.

Az Istentisztelet szolgálatát ketten végeztük. Nt. Bernhardt Béla főesperes angol nyelven hirdette Isten igéjét, hiszen többen voltak jelen olyanok, akik csak angolul beszélnek. Viszont a család, a gyermekek, unokák magyarul beszélnek, és ez külön öröme Laci bácsinak.

Arról szólt az igehirdetés, hogy vannak olyan bölcs öregek, akik ki tudták hozni magukból azt, amit az Isten rájuk bízott. Bölcsök lettek, messzire látók, mélyre látók. Egy-egy ilyen ember kincs, szinte a fiatalabbak záradokhelye, jó a közelükben lenni, jó hozzájuk kérdést intézni, mert tudnak nemcsak szólni, hanem hallgatni is, nemcsak látni, hanem befelé figyelni, a másakra odafigyelni, és egy-egy csendes mondattal tanácsot adni, amelyből akár egy életen át lehet élni.

A hosszú élet Isten kegyelmi ajándé-

ka. Laci bácsinak az is megadatik öreg korára, hogy nem szeretetothonban lakik, hanem felváltva fiánál és leányánál. Laci fia, szemorvos. Leánya, Ildikó szintén szemorvos. Laci bácsi pár éve vesztette el feleségét, Margit nénit, akivel, szeretetben és hűségben élték le az életüket, nem is akármilyen életüket. Figyelmesen olvassák el a testvérek az életrajzát.

Hogyan lehet valaki lelkileg gazdag idős korában is? Három fontos dolog kell ehhez: Békesség Istennel, békesség embertársakkal, békesség önmagával. Az Istentisztelet keretében köszöntések hangzottak el, felolvastuk Gáncs Péter a Magyarországi Evangelikus Egyház elnök püspöke szép köszöntő levelét is.

„Kedves Testvéreink! A távolból is imádkozó szeretettel gondolunk a 100 éves Laci bácsira, a 13 éves Violára, és a 3 éves Benedekre. Isten éltesse és őrizze, vezesse őket továbbra is az Ő útján az örök élet felé! Az Útmutató heti igéjének bátorító üzenetével köszöntjük az ünneplő gyülekezetet: Nem vagyunk többé idegenek és jövevények, hanem polgártársai a szenteknek és háza népe Istennek. (Efezus 2: 19) Ennek a boldogító tudatnak naponkénti megtapasztalását kívánjuk a tenge-

rentül élő drága Hittestvéreinknek is! Erős vár a mi Istenünk! Gáncs Péter, a Magyarországi Evang. Egyház elnök-püspöke.”

Nagy öröm volt a gyülekezetben, hogy azon a napon a gyermekeinknek is volt születésnapjuk, Tamásy Violának 13., Vásárhelyi Benedeknek pedig 3. éves születésnapját ünnepeltük. Ők is boldogok voltak, hogy együtt ünnepeltek Laci bácsival. Dr. Vásárhelyiné Simon Judit gyönyörű szép hangján énekkel köszöntötte fel Laci bácsit. Megható volt az úrvacsorai közösség; itt bekapcsolódott a szolgálatba Nt. Tamásy Zoltán lelkész is, aki azon a vasárnapon két gyülekezetben szolgált.

Az Istentisztelet után a nagyteremben folytatódott a köszöntések sora, a család részéről, barátok részéről. Finom ebédet főztünk a gyülekezet aszszony- és férfitagjaival, és nem maradt el a születésnap dobostorta sem.

Mit kívánhatunk Laci bácsinak és a családjának? Legyen velük az Úr jóindulata és szeretete, mindennap tapasztalják meg ezt az örömhírt. „Uram, Te megsegíted azokat, akik orcádat hordozzák lelkükben.”

Tamásy Éva ev. lelkész

Id. Tomaschek László életrajza

Tomaschek László 100 évvel ezelőtt 1914 augusztus 4 én született az akkor még magyarnak számító Pozsonyban, Tomaschek Sándor és Szalay Ilona első gyermeként.

Az első világháború végén, mivel hogy őrnagy édesapja, nem fogadta el a csehszlovák hadseregben a neki felajánlott magasabb rangot és szolgálatot, ezért egész családjával együtt kitoloncolták őket Pozsonyból. Hónapokig marhavagonban éltek Pozsony és Győr között.

Iskoláit Győrben kezdte, majd Budapesten folytatta a közgazdasági egyetemen. Tanulmányait megszakítva önként jelentkezett katonának. A tiszti kiképzés után főhadnagyként került Ökörmezőre a 10. hegyi-határavadász zászlóaljhoz. 1941-ben a wiskvovi harcoknál súlyosan megsebesült, akna szilánkok fúródtek mélyen gerince közelébe. Sokáig lábait sem tudta mozdítani, de szerencsére meggyógyult. Felépülése után a hazamenetel helyett rögtön újra jelentkezett a frontra. Katonai pályáján sok

elismerést és kitüntetést kapott. Többek között a Kormányzói Dícsérő Elismerést hadiszalagon, Felvidéki és Erdélyi emlékérmeket, bronz és ezüst Signum Laudis-t, Tűzkeresztet sebesülési pánntal, valamint a Magyar Érdemrend Lovagkeresztjét hadiszalagon kardokkal.

A háború végén hadifogságba esett, ahonnan sikerült megszöknie. Ezután Németországba indult keresni szüleit, húgát Editet és férjét vitéz Borgóy Jánost, azok gyermekeit, Jánost és Esztert. Sok viszontagság után sikerült megtalálni őket. Szüleivel 1946-ban visszament Magyarországra, nem sejtve hogy mennyi küzdelem és meghurcoltatás előtt állt. Sehol sem kapott megfelelő munkát. Segédmunkásként megtűrték addig, amíg katonatiszti múltja ki nem derült, de utána kirúgták minden munkahelyről. A Magas Építőktől, mert "veszélyeztette az 5 éves tervet", a vasúti restiből, ahol hordókat mosogatott, ott "veszélyeztette a vasutat és a vasútállomást", a sertés tenyésztőből ismét valami más ürüggyel lett kirúgva. Ezek után, amikor saját földjén a temető mellett virágkertészetet kezdett, megfenyegették, hogy azonnal hagyja abba a privát vállalkozást. Végre sikerült egy könyvelői állást kapnia, de ott sem maradhatott sokáig mert 1956 elején, hamis vádak alapján, onnan húrcolta el őt az ÁVÓ. Hónapokig nem lehetett tudni, hogy hova vitték, még életjelt sem adhatott magáról. Október végén a miskolci börtönből szabadították ki a szabadságharcosok.

Hosszú évek nehézségeit sebbé tette, hogy 65 évvel ezelőtt megismerkedett Kiss Margittal, Nt. Kiss Samu nagvbaráti ev.

lelkész és Gecsányi Margit leányával akit 1949 augusztus 4-én, 35. születésnapján feleségül is vett. 1950-ben született fiúk, László, majd rá egy évre leányuk, Ildikó.

Soha nem volt szándékában elhagynia Magyarországot, még a szabadságharc bukása után sem, addig amíg az ÁVÓ nem követelte a volt politikai foglyok újra jelentkezését. Tomascsek László és felesége ekkor döntöttek a menekülés mellett. Késő decemberben, amikor már a határt lezárták és alá volt aknáva, nem merték megreszközni, két kis gyerekkel, felesége csipőficamával a szökést, így egy sötét éjszaka egyedül lépte át a határt, de abban a reményben hogy hamarosan ismét együtt lesz a család. Sajnos erre csak nyolc év után kerülhetett sor. Közben hosszan tartó zaklatásban, többszörös házkutatásban volt része családjának.

Először Franciaországban, majd 1960-tól Amerikában telepedett le. Végre nyolc év után, 1964-ben családjának is sikerült kijönni hozzá, így ismét teljes lett a család.

A General Electric-nél dolgozott nyugdíjazásáig. Feleségével együtt kemény munkával teremtették meg a mindennapi kenyeret, a családról mindig szeretettel gondoskodva. Boldog

házasságban éltek együtt felesége tavaly januári haláláig; előbb a kelet-clevelandi, majd a nyugat-clevelandi magyar evangélikus gyülekezetnek aktív tagjaiként.

A száz év fizikailag ugyan legyengítette, de szellemileg a mai napig is csodálatos. Naprakész mindenben, érdeklődéssel figyeli a híreket, könyvet, újságot olvas, televíziót néz. Kristálytiszán lát és észrevesz mindent.

Sok öröme van 8 fiú unokájában: Tomascsek László (felesége Veronica), Attila, Bandi (felesége Evan), és István, valamint Kondray Gerő, Kristóf, Márton, és Viktor. Különösen elbűvöli a két dédunokája, Isabella és Lucia, akiket mindig nagy örömmel vár. Nagyon jól esik neki, ha gondolnak rá családtagok és barátok. Külön említésre méltók keresztfitái, Borgóy János New Yorkból, és Pandák László Vancuverből, akik rendszeresen, sokszor naponta is hívják telefonon, érdeklődnek és beszélnek vele. Mindez boldogabbá és szebbé teszi napjait.

További jó egészséget és boldog születésnapot kívánunk! Isten éltesse Laci bácsit századik születésnapján!!!!

KÉT VILÁG POLGÁRAI VAGYUNK

Jézus mondta: „Ne félj, te kicsiny nyáj, mert úgy tetszett a ti Atyátoknak, hogy nektek adja az országot! Adjátok el vagyonotokat, és adjátok alamizsnául, szereztek magatoknak el nem avuló erszényeket, kifogyhatatlan kincset a mennyben, ahol tolvaj nem férközhet hozzá, a moly sem emészti meg. Mert ahol a ti kincsetek van, ott lesz a ti szívetek is.” (Lukács 12:32–34)

Minden gyűjtemény jellemzi gazdáját. Igaza lehet a mondásnak: „Mutasd meg kincseidet, megmondom, ki vagy!” A kincs Jézus szerint ott van szívünk közepén, életünk főhelyét foglalja. Uralja gondolatainkat, motiválja tetteinket, minden mást hozzá mérünk.

Urunk most azt kérdezi tőlünk, mi az életünk legfőbb értéke. Isten nekünk ajándékozott országa vagy a pénz, az ingó és ingatlan vagyon, a gazdagság? Melyik foglalja el szívünk trónját?

Isten mindenkinek ajándékba kínálja országát, de csak kevesen fogadják el. Országában élni azt jelenti, hogy egyszerre két világ polgárai vagyunk. Örömmel élünk Isten minden ajándékával, és az ajándékozóhoz igazítjuk terveinket és tetteinket. Ezen a földön nem rendezkedünk be véglegesen. Tudjuk, hogy “nincsen itt maradandó városunk” (Zsidók 13:14). Aki már itt a földön Isten uralma alatt él, nem törekszik gazdagságra. Nem azért, mert a földi kincset folyton őrizni kell rozsdától és molytól, betörőktől és fehérgalléros bűnözőktől. Nem is csak azért, mert a földi kincsek

elértéktelenednek. Isten országának polgáraiént tudjuk: nem igaz, hogy pénzen minden megvehető. Kapható nyugalom, de nem vehető meg a békeesség. Megvásárolható mindenféle szolgáltatás, de nem kapható a barát hűsége. Megfizethető a legdrágább szórakozás, de az árjegyzéken nem található a valódi öröm. Ezek – a békeesség, a hűség, az öröm – az Isten országának ajándékai, a Lélek gyümölcsei (Galata 5:22). Aki magát Isten kezében tudja, az nem aggodalmaskodik a holnap felől, s kezében még a pénz is áldás lesz. Tudja, hogy semmit sem vihet magával a halálra túlra. S amit odaad itt az Isten kicsinyeinek, az marad igazán az övé. Isten őrizi meg a számára.

Uram!

Köszönöm, hogy bőségesen megadod mindennapi kenyerünket. Kérlek, elégtés meg munkám eredményeivel, és szabaddíts meg az anyagiak szeretetétől. Add, hogy nálad találjam meg örömeimet. Segítség, hogy a maradandó fontosabb legyen a múlandónál!

Id. Zászkaliczky Pál ny. ev. lelkész (Fót)
In: “Vetés közben” c. áhítatoskönyv

GYÖNGYSZEMEK

→ Nem a mi döntésünkön múlik. Hogy jönnek-e viharok vagy sem, de azt mi választhatjuk meg, hogy hova nézünk a vihar idején.

→ Isteni törvény, hogy az ember csak úgy juthat el békeességre, ha kész maradéktalanul megbocsátani másoknak.

→ Az, hogy nem ismered az ösvényt, amin haladsz, nem jelenti azt, hogy Isten nem vezet téged.

Gyűjtötte Tamásy Éva

MELANCHTHON

A Deák téri evangélikus templomban rendezték meg az immár három éve vándorló Melanchthon kiállítását, augusztus 8 és szeptember 15 között. *A hatúrok legyőzése – Philipp Melanchton európai jelentősége* című tárlatot dr. Fabiny Tamás püspök nyitotta meg. Hangsúlyozta a reformáció kezdetének ötszázadik évfordulójára való készülést jelentőségét, és megemlégette, mennyire szívén viselte Melanchthon Magyarország sorsát. Alighanem életre szólóan meghatározta vonzalmát az a tény, hogy szülővárosában egy bizonyos *Johannes Hungarus* volt a tanítója.

A tárlat katalógusa német, holland, magyar, és román közreműködéssel készült. Az eredeti német nyelvű anyagot Czenthe Miklós, az Evangélikus Országos Levéltár igazgatója fordította. A tizenhat általános információt tartalmazó tabló mellett négy az erdélyi, négy pedig a magyarországi vonatkozásokról tanúskodik – ez utóbbit dr. Keveházi Katalin, a Szegedi Tudományegyetem Könyvtárának igazgatóhelyettese állította össze. Bizonyosságát adja a tárlat annak, hogy a határok valóban legyőzhetőek, nemcsak országok, de templom és tér, profán és szakrális között: mindössze egy kiállítás szükséges, ahol e kettő értéket teremtve találkozik. Az első tabló egyik mondata így fogalmaz: “Európának szükséges van Krisztusra, humanizmusra, és reformációra, műveltségre, és hitre.”

Horváth-Hegyí Ádám, ösztöndíjas teol. - e.é.

AZ EGYHÁZ HÍREI OTTHONRÓL

• A Déli Ev. Egyházkerületben Gáncs Péter püspök Brunner Beatrixet, Szlauskó Orsolyát - az Északi Ev. Egyházkerületben Fabiny Tamás püspök Andrejek Győrfi Juditot, Bajnóczi Máriót, Molnár Lillát - a Nyugati (Dunántúli) Ev. Egyházkerületben Szemerei János püspök Arató János Lórándot szentelte lelkész-szé.

• Nemeskőcson, Adorjánházán, Súron felújított templomát, Dombóváron új oltárképét - Lajka Gábor: Az emmausi vacsora c. alkotását -, Egyházasközön kétszáz éves, kétmanuális, tizenhat regiszteres újrászentelt orgonáját, Monokon felújított imaházát ünnepélyesen vette használatba az ev. gyülekezet.

• Az Evangélikus Külmisziói Egyesület vendégeként adott júliusban több-helyütt hangversenyt háromhetes magyarországi látogatása során a "Nairobi Girls" nevet viselő kenyai evangélikus kamaraegyüttes.

• Az "Evangélikus Élet" c. hetilap versekkel, képekkel, s méltató cikkekkel emlékezett meg az I. világháború kitörésének 100. évfordulójáról.

• Az új-zélandi Lynley Smith újságíró éveken át kutatott távoli rokona, Jane Haining után Magyarországon. A megtalált történeteket összefűzve könyvet írt Jane életéről, aki a budapesti Skót Miszióban zsidó származású gyermekeket bújtatott, majd Auschwitzba való deportálása után gázkamrában gyilkolták meg. A misziónáriusnőt 1997-ben a Jad Vasem Intézet a "világ igaza" címmel tüntette ki. Az említett könyv összességében magyarul.

• A Tokaj és Környéke Ev. Egyházközség új lelkészül Asztalos Rchárdot iktatta be dr. Fabiny Tamás püspök.

• Istentiszteleten ünnepelte megalakulásának 145. és temploma felszentelésének 115. évfordulóját a Szécsényi Evangélikus Egyházközség.

• A Magyarországi Evangélikus Egyház Reformációi Emlékbizottsága által kiírt kórusműpályázatra harmincnégy pályamű érkezett. Első díjat érdemelt Besze Tamás: Dávid zsoldára, Psalmus 23 c. műve vegyeskarra és kamaraegyüttesre. Második díjat nyert Várkonyi András Péter: Paradicsom mezejibe c. női kari alkotása. A harmadik díjra két orgonakíséretes feldolgozást talált méltónak a zsűri - Kovács Szilárd: Nagy hálát adjunk az Atyaistennek c. kórusát és Kovács Le-

Ivente: Krisztus feltámadt c. művét.

• Jáni János szerkesztésében jelent meg a budapesti Luther Kiadónál a "Kettős elhivatottsággal - Válogatás evangélikus lelkészek irodalmi munkáiból" című kötet, mely Sántha Károly, Kutas Kálmán, Jakus Imre, Sümegi István, Sárkány András Tibor, Deméné Smidéliusz Katalin, és Fabiny Tamás írásait tartalmazza. A sokoldalú válogatás különböző korokban élő, más-más stílusban író lelkészek alkotásein keresztül különleges világot tár fel. Bepillantást kapunk hitünk titkaiba, egyházi életünkbe, de olyan ajtók is kinyílnak általa, ahová nem láthat be mindenki. Kitérnek a parókiaajtók, beláthatunk lelkészek magánéletébe, legszemélyesebb családi programjaikba, kapcsolataikba, sőt a műveiken keresztül még a lelkükbe is.

• Aszódón az Evangélikus Petőfi Gimnázium és Kollégium újraindított működése 20. évfordulóját ünnepelték.

• Fennállásának nyolcvanadik évfordulóját ünnepelte a gyenesdiási Kapernaum. A jelenleg konferencia központként és szeretetotthonként működő evangélikus intézmény áldásokban gazdag múltjáról kétnapos programmal emlékeztek meg. A jubileum alkalmából megjelent ünnepi kiadványnak a diakóniáért felelős püspök, dr. Fabiny Tamás írta az előszavát.

• A nagyvelegi kastélyt a zsidó vallású Grünfeld család építtette, s Grünfeld Pál földbirtokos 1945-ben az evangélikus egyházközségnek adományozta. Az épület az államosításig evangélikus iskolaként és tanítólakásként szolgált. 1995-ben került vissza egyházi tulajdonba. Idén felújítva - immár Grünfeld Pál Vendégház néven - vehették birtokba a táborozók.

• Adatok az Evangélikus Hittudományi Egyetem évzáró ünnepéről:

Nyolcan fejezték be teológus-lelkészszakon tanulmányukat / négyen a katekéta-lelkipásztori munkatárs szakon szereztek képesítést / négyen a hittanár-nevelőtanár mesterszakon szereztek oklevelet ill. záróvizsgaigazolást / négyen a teológus mesterszakon nyertek oklevelet / egy-egy a kántor szakon oklevelet, valamint habilitációs oklevelet kaptak.

Köszöntötték a jubiláló lelkészeket: Emléklapot kapott az 1974-ben 40 éve végzett Balogh András, dr. Foltin Brúnó,

Gáncs Péter, Szabóné Mátrai Marianna, Némethné Tóth Ildikó, Mátis András; arany oklevelet kapott az 1964-ben 50 éve végzett Aradi András, Kósa László Csaba, Kutyej Pál Albert, Nobik Erzsébet, Rózse István; gyémánt oklevelet kapott az 1954-ben 60 éve végzett D. Keveházi Lászlóné Czégényi Klára, Glatz József, Sárkányné Horváth Erzsébet, Karner Ágoston, Dóka Zoltánné Lakos Magda, Pinterné Nagy Erzsébet, Pátkai János Róbert, Völgyes Pál.

• 70. születésnapján köszöntötték Ittész János ny. püspököt, s hosszabb cikkben méltatták személyét és egyházi szolgálatát.

• A Fébé Ev. Diakonisszaegyesület mátrászentimre-bagolyirtási temploma felszentelésének huszadik évfordulóján tartott ünnepi Istentiszteleten D. Szebik Imre ny. püspök - az egykori felszentelő püspök - hirdette Isten ígését.

• "Nyári fagyok - őszi kikelet - Visszaemlékezések" címmel jelent meg Joachim Gauck memoárja magyar nyelven. A könyv megjelenése egybeesett a német államfő magyarországi látogatásával.

Joachim Gauck német szövetségi elnök Lengyelország, Csehország, Szlovákia, és Magyarország elnökével közösen emlékezett meg a huszonét évvel ezelőtti békés forradalom kulcsfontosságú eseményeiről. Ennek jegyében júniusban Varsóban és Budapesten találkoztak, októberben Lipcsében, novemberben pedig Pozsonyban és Prágában találkoznak.

Júniusban Magyarország köztársasági elnöke, Áder János fogadta kollégáit megemlékezésre a kádári hatalom által kivégzett Nagy Imre miniszterelnök újratemetésének huszonötödik évfordulója alkalmából. Erre a látogatásra időzítve jelent meg Joachim Gauck német evangélikus lelkész, teológus, politikus - hazájában 2009-ben publikált - memoárkötet a Luther Kiadó gondozásában, Kaposi Luca fordításában.

• Lelkesszé szentelésük ötvenötödik évfordulójáért adott hálát Bárdossy Tibor, Harmati Béla, Labossa László, és Zászkaliczky Pál.

• Az egyházi köznevelés intézményei segítése céljából augusztus 29-én ünnepélyesen nyitják meg Budapesten az újonnan létesített Evangélikus Pedagógia-Iskolák Szolgálatát és Továbbképző Intézetét. e.é. - e.p. - et al.

GYÜLEKEZETI HÍREK

Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia
Elnök: Bernhardt Béla főesperes
1467 Parkhaven Row, Lakewood, OH 44107
Tel.: (216) 221-3178
E-mail: AMEvKo@sbcglobal.net

CLEVELAND — ELSŐ

Beszolgáló lelkész: Tamásy Zoltán.

Templom és lelkési hivatal: 2830 Martin Luther King Blvd. (44104). Istentiszteletek a páratlan vasárnapokon de. 10:00 órakor, angol-magyar. Mihályi Ernő gondnok telefonszáma 561-7316. A lelkész telefonszáma: 216-961-6895.

TORONTO

Lelkész: Tamásy Éva

Beszolgáló lelkész: Tamásy Zoltán

Templom: 116 Bond Street. Lelkési hivatal: 3245 West 98th Street, Cleveland, OH 44102-4601, USA; tel. (216) 961-6895. **Felügvelő: Dr. Mekis Éva, 34 Langbourne Pl., North York, ON M3B 1A9 (minden posta ideküldendő); tel. (416) 441-9300.** Istentisztelet, július-augusztus kivételével, a hó 2. és 4. vasárnapján du. 4-kor.

Évadnyitó Istentiszteletünk szeptember 14-én du. 4 órakor lesz úrvacsoraosztással. A Szentlélek hívogatója érintse meg szívünket és jöjjünk el Isten igéjének hallgatására. ■ November 9-én irodalmi estet tartunk; Simándi Ágnes költőné estje lesz, egyben könyvbemutató is: "Andrej Lubljov lázadása" címmel. Szeretettel várunk mindenkit. Köszönjük szépen Ágnesnek hogy nagy szeretettel felajánlotta ennek az irodalmi estnek a megtartását. ■ Ezzel a gondolattal kívánunk áldott napokat Isten szeretetének megtapasztalásában: *Amikor kívülről török fel a tojást, akkor vége az életnek. Viszont, amikor belső erő töri fel, akkor az élet elkezdődik. Az igazán nagyszerű dolgok belülről kezdődnek el.* ■ Lelkipásztori szeretettel,

Tamásy Éva és Zoltán, ev. lelkészek

CLEVELAND – NYUGAT

Lelkész: Tamásy Éva

Templom: West 98th St. és Denison Ave. Lelkési hivatal: 3245 West 98th Street (44102). Tel.: (216) 961-6895. Istentisztelet minden vasárnap 11:00-kor magyarul, a hónap első vasárnapján déli 12:15-kor angolul. Úrvacsoraosztás a hó első vasárnapján és ünnepnapokon.

Szeretettel hirdetjük testvéreinknek, hogy augusztus 24-én vasárnap a magyar Istentisztelet után Szent Istvánról emlékezünk meg. Mindenkit szeretettel hívunk és várunk; majd ünnepi ebédre várjuk testvéreinket: Zöldborsó leves, töltött disznóhús petrezselymes burgonyával, zöldbab főzeléssel, és finom süteménnyel. Adomány önkéntes. ■ Szeptember 5-én, pénteken este 7 órakor Simándi Ágnes költőné irodalmi estje lesz, melynek címe: Angyal, érints meg. Az estet beszélgetés és vacsora követi. ■ Szeptember 13-án elviteli vacsora lesz: bableves és lángos. ■ Szeptember 21-én aratási hálaadás és ebéd. ■ Magyar iskolásainkat és óvodásainkat szeptember 19-én várjuk nagy örömmel és szeretettel. ■ Beteg testvéreinket hordozzuk imáinkban: v. Kemes Lászlót, ifj. Kemes Lászlót, Juhász Ednát. ■ Az élet és a halál Ura elszóltította közülünk Rózahegyi Pál testvérünket életének 80. esztendőjében. Az Úr adjon neki örök életet, feleségének, Idának, gyermekeinek, unokáinak, testvéreinek vigasztalást, reménységet. ■ Lelkipásztori szeretettel, Tamásy Éva ev. lelkész. ✕

Mindennapi kenyér

Útmutató a Biblia olvasásához

2014 SZEPTEMBER

1. 25., Zsoltár – 1Kronikák 21:1-14
2. 1Móz. 19:15-26 – 1Kron. 21:15–22:1
3. Márk 7:24-30 – 1Kronikák 22:2-19
4. 1Péter 5:1-5 – 1Kronikák 28:1-13
5. Lukács 22:54-62 – 1Kron. 29:1-22
6. Ézsaiás 26:1-6 – 2Kronikák 1:1-17

PÜNKÖSD U. 13. VASÁRNAP

Heti ige: Ézsaiás 42:3

7. Róma 13:8-14 – Máté 18:15-20
8. Máté 9:27-34 – 2Kron. 1:18–2:17
9. 4Mózes 12:1-15 – 2Kronikák 3:1-17
10. Máté 17:14-21 – 2Kronikák 5:3-14
11. Jakab 5:13-16 – 2Kronikák 6:1-21
12. Lukács 23:6-12 – 2Kronikák 6:22-42
13. Ézsaiás 57:15-19 – 2Kronikák 7:1-10

PÜNKÖSD U. 14. VASÁRNAP

Heti ige: Máté 15:40

14. Róma 14:1-12 – Máté 18:21-35
15. 5Mózes 15:1-11 – 2Kron. 7:11-22
16. Ámosz 5:4-15 – 2Kronikák 9:1-12
17. 5Mózes 24:17-22 – 2Kron. 10:1-19
18. Ap.Csel. 4:22-37 – 2Kron. 12:1-16
19. Máté 26:47-50 – 2Kronikák 18:1-27
20. Zsolt. 103:1-13 – 2Kron. 18:28–19:3

ÉNEK HÁBORÚ IDEJÉN

Mely múlandók a világ javai,
Mint sietnek életünk napjai!
Behunyjuk szemünk
S hirtelen a föld fedi tetemünk.

Sem virágzó éltünk vidámsága,
Sem megérett korunk józansága,
Sem a kegyes szív
Nem tarthat meg, mikor a halál hív.

Nyájas ifjak megöszült vénekkel
Szemünk elől egyaránt tűnnek el.
S az síncs tudtára
Senkinek, hamar-e vagy sokára.

Végső óránk véletlen megjelen,
S éltünk legszebb örömi hirtelen
Mind elolvadnak,
Melyeket a világi jók adnak.

Nekem sem szűn a halál vetni lest,
S ma holnap por lesz a romlandó test.
Engedd, Istenem,
Életemet boldogul végeznem.

Evangélikus Keresztyén Énekeskönyv
Győr, 1870

A keresztyén ember nem azért van, hogy gazdagokat, erőseket, egészségesekeket találjon, hanem hogy a szegényekből, gyengékből, betegek közül ilyeneket teremtsen. - Luther.

PÜNKÖSD U. 15. VASÁRNAP

Heti ige: Zsoltár 103:2

21. Filippi 1:21-30 – Máté 20:1-16
22. 2Timóteus 1:1-7 – 2Kron. 20:1-26
23. János 9:24-41 – 2Kronikák 26:1-23
24. Filemon 1:22 – 2Kronikák 28:1-15
25. 121. Zsoltár – 2Kronikák 28:16-27
26. János 13:31-35 – 2Kronikák 34:1-21
27. 2Tessza. 2:13-17 – 2Kron. 34:22-33

PÜNKÖSD U. 16. VASÁRNAP

Heti ige: 1Péter 5:7

28. Filippi 2:1-18 – Máté 21:23-32
29. *Mihály arkangyal és az angyalok emlékezete*
Jelenések 12:7-12 – Lukács 10:17-20
30. 1Mózes 16:6-14 – 2Kron. 35:1-19

2014 OKTÓBER

1. Jelenések 14:6-16 – 2Kron. 35:20-27
2. Máté 18:10-14 – 2Kronikák 36:1-10
3. Máté 26:51-54 – 2Kronikák 36:11-21
4. Ap.Csel. 27:16-25 – 2Kron. 36:22-23

PÜNKÖSD U. 17. VASÁRNAP

Heti ige: Zsoltár 145:15

5. Filippi 3:4-14 – Máté 21:33-46
6. Róma 6:18-23 – Eszter 1:1-22
7. Ap.Csel. 21:8-14 – Eszter 2:1-18
8. Márk 5:21-45 – Eszter 2:19–3:6
9. Filippi 1:19-26 – Eszter 3:7-15
10. János 18:3-9 – Eszter 4:1-17
11. Márk 9:1-10 – Eszter 5:1-14

PÜNKÖSD U. 18. VASÁRNAP

Heti ige: 1János 5:4

12. Filippi 4:1-9 – Máté 22:1-14
13. Márk 5:24-34 – Eszter 6:1-14
14. Jakab 1:1-13 – Eszter 7:1-10
15. Lukács 7:1-10 – Eszter 8:1-17
16. Ap.Csel. 5:34-42 – Eszter 9:1-19
17. János 19:28-30 – Eszter 9:20–10:3
18. Lukács evangélista emléknapija
2Timót. 4:5-11 – Lukács 1:1-4; 24:44-53

PÜNKÖSD U. 19. VASÁRNAP

Heti ige: 1János 4:21

19. 1Tessza. 1:1-10 – Máté 22:15-22
20. 1Tessza. 4:9-12 – Jelenések 1:1-8
21. 1Timóteus 1:1-11 – Jelenések 1:9-20
22. Énekek Éneke 8:4-7 – Jelenés. 12:1-6
23. Ap.Csel. 6:1-7 – Jelenések 12:7-12
24. Lukács 23:32-34 – Jelenés. 12:13-18
25. Máté 5:17-24 – Jelenések 13:1-10

PÜNKÖSD U. 20. VASÁRNAP

Heti ige: Jeremiás 17:14

26. 1Tessza. 2:1-8 – Máté 22:34-46
27. Márk 10:46-52 – Jelenések 13:11-18
28. Simon és Judás apostol emléknapija
1János 4:1-8 – János 14:21-27
29. Lukács 5:12-16 – Jelenések 14:1-13
30. Márk 6:7-13 – 14:14-20

A REFORMÁCIÓ EMLÉKNAPIJA

31. Róma 3:19-28 – János 8:31-16 L&RCL